

**Direktoratet for Kriminalforsorgen
Straffuldbyrdseskantoret**

7. april 2008

**Redegørelse
vedrørende
behandlingsgarantien for indsatte stofmisbrugere**

Baggrund

Den 23. august 2007 stillede Folketingets Retsudvalg følgende spørgsmål til justitsministeren:

”Spørgsmål 414:

Hvad er erfaringerne med den behandlingsgaranti for indsatte stofmisbrugere, som trådte i kraft 1/1-07, og hvor mange indsatte har benyttet sig af behandlingsgarantien, herunder i forhold til indsatte, som skønnes at være omfattet af behandlingsgarantien?”

I Justitsministeriets besvarelse af spørgsmålet fremgik det, at Direktoratet for Kriminalforsorgen på daværende tidspunkt, primært af registreringstekniske årsager, endnu ikke var i stand til at redegøre for antallet af indsatte, som havde benyttet sig af behandlingsgarantien, herunder forholdsmæssigt i relation til antallet af indsatte, som skønnes at være omfattet af behandlingsgarantien.

Det fremgik endvidere, at direktoratet forventede at have en redegørelse indeholdende statistiske oplysninger færdig inden udgangen af 2007.

Direktoratet kan i fortsættelse heraf oplyse, at registreringssystemet på flere områder har vist sig ufuldkomment. Der forestår således en betydelig redigering af hele det modul, hvori registreringen foregår, før en fuldt valid dokumentation bliver mulig. Denne redigering pågår i øjeblikket og forventes foreløbig at vare året ud. Indtil den er afsluttet, vil data blive registreret manuelt.

Der er derfor betydelige mørketal, idet ca. en tredjedel af de sager, hvor en indsat var omfattet af garantien, ikke er blevet registreret.

Indsatte i behandling

I omtrent 2/3 af sagerne, svarende til 610 sager, som er omfattet af behandlingsgarantien fra den trådte i kraft 1. januar 2007 og frem til 11. december 2007, har der været foretaget en egentlig registrering. Der er tale om antallet af indsættelser, og der er derfor få gengangere, hvorfor tallet ikke helt nøjagtigt afspejler antallet af personer.

Hvorvidt man er omfattet af målgruppen, defineres ved, at der på tidspunktet for den indsatte anmodning om at komme i behandling var mere end 3 måneders forventet afsoning tilbage. Desuden skal den indsatte af kriminalforsorgens personale være erklæret motiveret og egnet til behandling.

Endvidere er målgruppen opgjort i forbindelse med, at den indsatte enten er blevet spurgt om misbrug i forbindelse med indsættelsen og har bekræftet et sådant misbrug, eller at den indsatte af egen drift har henvendt sig på et senere tidspunkt under indsættelsen og har anmodet om at påbegynde behandling.

Af den registrerede målgruppe (610 indsættelser) er 537 i løbet af 2007 blevet tilbudt og siden hen påbegyndt behandling, hvilket svarer til 88 %.

Mangelfuld registrering eller ikke påbegyndt behandling

I de resterende 73 sager er behandlingen ikke registreret korrekt i 26 sager, og i 47 sager er behandlingen ikke påbegyndt af forskellige årsager.

Af de 26 sager, som ikke er registreret korrekt, er de 11, altså knap halvdelen, oprettet i fjerde kvartal. Det kan skyldes rent registreringstekniske grunde, at tallet i dette kvartal er så relativt højt, idet der kan være tale om en del uafsluttede sager, hvor den igangværende sagsbehandling gør, at den fremstår som værende ikke registreret. I de tre første kvartaler af året er antallet af sager uden registrering således nede på 15.

I de 47 sager, hvor behandlingen ikke blev påbegyndt, skyldes det for 43 af sagernes vedkommende enten,

- at den indsatte mistede motivationen, inden et tilbud blev etableret,
- at den indsatte ikke var interesseret i den specifikke behandling, som blev tilbudt,
- at den indsatte undveg, udeblev fra udgang eller blev anholdt i en ny sag,
- at den indsatte ikke blev vurderet motiveret eller egnet, eller
- helt særlige forhold vedr. den indsatte, som var uforenelige med et behandlingstilbud.

Det har ikke umiddelbart været muligt at identificere en årsag i de resterende 4 tilfælde.

Det skal bemærkes, at det er kriminalforsorgen, der har visitationsretten og dermed retten til at vælge det efter en konkret vurdering mest hensigtsmæssige behandlingstilbud. Visitationen bør dog ske under hensyntagen til den indsatte ønsker.

Andelen af sager, hvor behandlingen er påbegyndt, er som nævnt ovenfor 88 %, og andelen af sager, hvor der af den ene eller anden grund ikke er påbegyndt behandling, men hvor årsagen skal findes i den indsatte egne forhold, udgør godt 7 %. Disse tal tilsammen udgør således 95 % af hele målgruppen.

Datadisciplin og registreringstekniske vanskeligheder

Der har som nævnt i løbet af det første år med behandlingsgaranti været betydelige vanskeligheder med registreringen i institutionerne. I nogle sager, hvor selve sagsbehandlingen af den indsatte er foretaget helt korrekt, og behandlingen er iværksat som planlagt, er det ikke blevet registreret, at behandlingen rent faktisk er påbegyndt inden for 14-dages-fristen. Dette er i overensstemmelse med de oplysninger, som institutionerne løbende har givet om den faktiske situation.

Tilsvarende kan en del af de sager, hvor en behandling ikke er påbegyndt, f.eks. på grund af svigtende motivation, siden hen munde ud i en behandling på et tidspunkt, hvor motivationen er til stede igen. Af registreringstekniske grunde kan det på nuværende tidspunkt ikke dokumenteres, hvis en indsat søger behandling to gange inden for samme afsoningsperiode.

Hvis der tages højde for de nævnte fejlkilder, vil andelen af den samlede målgruppe for behandlingsgarantien, som i opfølgelsesperioden er påbegyndt en behandling, reelt være på mere end 88 %.

14-dages reglen

Behandlingsgarantien tilsiger ikke alene, at man ved behov skal tilbydes behandling, men sætter også en frist for, hvornår den tilbudte behandling skal være iværksat, nemlig den såkaldte 14- dages regel.

14-dages reglen betyder, at kriminalforsorgen så vidt muligt skal have afklaret behandlingsbehovet, foretaget en visitation og iværksat behandlingen inden udløbet af 14 dage fra den dag, den indsatte har udtrykt ønske om at komme i behandling.

Målopfyldelsen i de registrerede sager i relation til 14-dages reglen er på knap 60 %.

Det er imidlertid værd at bemærke, at målopfyldelsen, som året er skredet frem er markant forbedret. Således var der i knap 47 % af sagerne i første kvartal af 2007 blevet iværksat behandling indenfor fristen, mens tallet for fjerde kvartal var steget til knap 87 %.

Konklusion

Det kan konkluderes, at langt den overvejende del af den registrerede målgruppe for behandlingsgarantien, der blev indført den 1. januar 2007, er påbegyndt en egentlig behandling i perioden frem til 11. december 2007.

Det må samtidig konstateres, at der - særligt i starten af året – var betydelige vanskeligheder med at overholde sagsbehandlingsfristen på 14 dage, idet fristen alene blev overholdt i lidt under halvdelen af de registrerede sager i første kvartal, mens overholdelsesprocenten i fjerde kvartal var steget til knap 87 %.

Der er dog betydelige mørketal, idet ca. en tredjedel af de sager, hvor en indsat var omfattet af behandlingsgarantien, ikke er blevet registreret. Dette skyldes, at registreringssystemet på flere områder har vist sig at være ufuldkomment.

Institutionerne har imidlertid ”taget behandlingsgarantien til sig”, og der er stor opmærksomhed på, at indsattes eventuelle misbrug identificeres så tidligt som muligt, at de visiteres til det mest hensigtsmæssige behandlingstilbud, samt at fristen for sagsbehandlingen på 14 dage overholdes.

Udviklingen er således positiv, og med henblik på at understøtte denne positive udvikling har direktoratet netop tilført fængslerne øremærkede ressourcer med henblik på at styrke indsatsen for en korrekt registrering og monitorering lokalt. Endvidere afsættes der ressourcer i direktoratet til fortsat redigering og udvikling af registreringssystemet med henblik på en fuldt valid dokumentation.

Indtil der er skabt mulighed for at frembringe den fornødne IT-understøttede dokumentation i fuldt omfang, vil de ønskede oplysninger blive registreret manuelt.

